

“Jammer dat het wat kort was!” 50 jaar uitwisseling Nijmegen-Geldern

Kees van Eunen

Het begon ergens in 1964, meer dan een halve eeuw (!) geleden dus. Leerlingen van het toenmalige Nijmeegse pensionaat *Mariënbosch* (later Elshofcollege en nu Kandinskycollege) kwamen bijeen met leerlingen van het toenmalige *Mädchengymnasium Geldern*, het huidige *Lise Meitner-Gymnasium*. Grappig is dat deze oudste uitwisseling van Nederland zowel in het begin als nu nog veel meisjes trekt, vooral van Duitse zijde. Dat hangt daar tegenwoordig direct samen met het feit dat het vak Nederlands er een keuzevak is dat vooral populair is bij meisjes. In Nederland speelt dat niet: alle derde klassers doen mee, ongeacht het schooltype en of ze willen of niet. Geen zorg: dat laatste is nooit het geval! En de jongens vinden het best wel leuk met al die meiden.

Dat hoor je ook als je met leerlingen praat die de uitwisseling alweer een paar jaar achter de rug hebben.

Roy Schoonwater en Sanna Eerden uit respectievelijk V6a en V6b hebben in 2015 meegedaan. Samen zijn ze het erover eens: “Jammer dat het wat kort was!” Wat in feite een heel positief oordeel is, leggen ze uit: je leert al doende een andere cultuur kennen en merkt dat de verschillen onder de oppervlakte vaak groter zijn dan je zou denken. Als voorbeeld noemt Roy het warm eten ‘s middags bij het gastgezin, iets wat we in Nederland al haast niet meer kennen. En in de woorden van Sanna: “ik vind het leuk dat je een dag in iemand anders’ leven kruipt”. Sanna stelt ook vast dat de uitwisseling haar geholpen heeft om over haar verlegenheid heen te komen. Beiden roemen het verblijf in een gastgezin. Weliswaar zijn die contacten intussen verwaterd, maar toch! Heel leuk was, zo Roy, dat zijn Duitse tandemmaatje probleemloos opgenomen werd in de groep, hoewel die op zijn eigen school nogal werd gepest. En Sanna denkt nog met zichtbaar genoegen terug aan het waterskiën met haar gastfamilie. Beiden zijn er zeker van dat ze ook als ze straks 50 zijn nog steeds met groot plezier terugdenken aan de uitwisseling van toen. En dat is natuurlijk waar het uiteindelijk om draait: de burens leren zien als vrienden, weten hoe ze leven, begrip krijgen voor elkaar. Niets werkt daarbij beter dan live contact.

De opzet van de uitwisseling is heel slim en voor de schoolorganisaties van beide partners goed te behappen - mits de school het geheel niet alleen maar ziet als een “uitje”. De clou is dat de feitelijke uitwisseling in welgeteld drie dagen is samengebond:

- dag 1: de Nederlanders gaan naar Geldern; daar begint het programma en komen ze in een gastgezin;
- dag 2: allemaal samen gaan de leerlingen naar Nijmegen, waar het programma wordt voortgezet en de Duitse leerlingen op hun beurt overnachten in gastgezinnen;
- dag 3: het programma wordt afgesloten en de Duitse leerlingen gaan weer naar huis.

Er wordt ook gezamenlijk gegeten: in Duitsland pizza, in Nederland kipcorn, kroket, kaassoufflé en frikadel. En natuurlijk zijn de hormonen soms ook flink in beweging. Dat hoort er bij.

Door het schooljaar heen wordt het evenement voor- en nabereid. In Nijmegen wordt door alle derdeklassers in tandems met de Duitse partners aan allerlei opdrachten gewerkt. Het begint bijvoorbeeld met een "Steckbrief" waarin elke leerling zich voorstelt aan de latere partner. Dat kan heel simpel, maar is voor het eerste contact heel belangrijk. Virtueel is er door het jaar heen heel wat contact. De tandempartners wisselden tal van tips uit, bijvoorbeeld over muziekvoorkeuren, tips om ergens naartoe te gaan enzovoort. Heel bijzonder is een opdracht waarin ze elkaar, de Duitsers in het Nederlands en de Nederlanders in het Duits, zogenaamde 'grensverhalen' moeten vertellen, schriftelijk. Het gaat om belevenissen in het Nederlands-Duitse grensgebied. Per klas wordt daar een boekje van gemaakt.

Grenzgeschichten – Grensverhalen

Schüler(innen) erzählen in der Sprache der Nachbarn
Leerlingen vertellen in de taal van de buren

Gemeinsames Projekt des Lise-Meitner-Gymnasiums Geldern (9. Jg.) und des
Kandinsky College Nimwegen (v3a)

Gemeenschappelijk project van het Lise-Meitner-Gymnasium Geldern (klas 9) en het
Kandinsky College Nijmegen (v3a)

Mai 2015 – mei 2015

Tijdens een mooi feest op 12 april 's middags in de aula in Nijmegen keken leerlingen, oud-leerlingen, schoolleiding en docenten terug op de ruim 50-jarige uitwisseling. Henri Pieper, collega Duits en als internationaliseringscoördinator haast vanaf het begin betrokken bij het gebeuren, had alles georganiseerd met zichtbaar plezier. De Duitse ambassadeur, de heer Brengelmann, feliciteerde beide scholen in een heel persoonlijke videoboodschap. Het hoogtepunt van de middag was de eervolle onderscheiding van Gerd Halmanns, die in Geldern al vanaf het begin leiding geeft aan het project, tot ridder in de orde van Oranje-Nassau. De bijbehorende versierselen werden uitgereikt door de Nijmeegse burgemeester Bruls.

Het uitwisselingsproject dat intussen deel is gaan uitmaken van het fraaie buurtaalproject *Nachbarsprache/buurcultuur* van de Radboud Universiteit en de Universiteit Duisburg/Essen is nu op

weg naar een volgend jubileum. Vanaf het begin is het een bron van plezier en vriendschap. Het bood en biedt niet alleen leerlingen maar ook collega's de mogelijkheid heel informeel een kijkje in elkaars keuken te nemen. Dat is overigens voor collega's wel moeilijker geworden door de huidige strakke organisatieregels en angst voor lesuitval. Te hopen is dat over weer een halve eeuw terug gekeken kan worden op 100 jaar uitwisseling Nijmegen-Geldern. Sanna en Roy zullen er dan zeker ook bij zijn.